

05.03.2019 р. № 53/2019. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/53/2019#Text>.

3. Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції боротьби з тероризмом в Україні» : розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.01.2021 № 7-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/7-2021-%D1%80#Text>.

4. Проект Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Закону України «Про боротьбу з тероризмом» щодо вдосконалення заходів, спрямованих на запобігання тероризму від 20.02.2024 № 11030. URL : <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/43735>.

5. Про затвердження Інструкції щодо вимог пожежної безпеки під час проектування автозаправних станцій : наказ Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків чорнобильської катастрофи України від 06.12.2005 № 376 (наказ скасовано). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0291-06#Text>.

6. Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні : наказ МВС України від 30.12.2014 № 1417. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0252-15#n8>.

7. Кудінов С. С., Мусієнко І. І., Рижов І. М. Особливі правила антитерористичної безпеки / за заг. ред. І. М. Рижова. Київ : НА СБ України, 2018. 42 с.

УДК 351.862.4

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/112-113

Олег ІВАНОВ

аспірант кафедри

управління та адміністрування

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

МОДЕЛЬ СИСТЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Модель системи національної безпеки – це комплексна структура та стратегія, яка розроблена для забезпечення безпеки країни в умовах різноманітних загроз та викликів. Ця модель включає різні аспекти, такі як військова оборона, правоохоронна діяльність, кібербезпека, контррозвідка, протидія тероризму, а також соціально-економічні та політичні аспекти безпеки.

Першим елементом моделі є розвідка та аналітика, яка забезпечує раннє виявлення потенційних загроз та аналіз ситуації національної безпеки. Цей етап охоплює збір інформації від різних джерел, аналіз цієї інформації та розробку рекомендацій для урядових структур.

Другим елементом є військова оборона, яка передбачає забезпечення безпеки території країни, захист від зовнішньої агресії та участь у міжнародних операціях з миротворчою метою або з метою захисту національних інтересів.

Третім елементом є правоохоронна діяльність, яка включає боротьбу зі злочинністю, контроль над обмеженнями та заборонами, захист прав та свобод громадян, а також забезпечення громадського порядку.

Крім того, модель системи національної безпеки враховує інші аспекти, такі як кібербезпека, енергетична безпека, безпека інфраструктури, економічна безпека, медична та гуманітарна допомога в кризових ситуаціях та багато інших.

Важливим елементом моделі є також координація та співпраця між різними галузями влади, урядовими структурами та іншими зацікавленими сторонами. Це дозволяє ефективно реагувати на загрози та координувати дії для забезпечення національної безпеки.

Як свідчать сучасні міжнародні суперечки і конфлікти, а також пов'язані з ними політичні, економічні, соціальні та військові події, цілі війни досягаються іншими шляхами, ніж раніше. Вони визначаються як дії нижче порогу війни, гібридні дії, що мають наслідком не менш тяжкі людські, матеріальні та нематеріальні втрати, дезорганізують державний апарат, його економіку, адміністрацію та суспільство, яке є чутливим, як ніколи раніше. Таким чином, держава, її органи (включаючи адміністрацію), суспільство, економіка та окремі громадяни також повинні досягти здатності протистояти цим викликам і водночас функціонувати в умовах, відмінних від класичного збройного конфлікту [1].

Середовище безпеки є складним і невизначеним. Політичні, військові, економічні та соціальні залежності в будь-яких відносинах, двосторонніх, регіональних і глобальних, є складними. Це суттєво впливає на основні напрями трансформації системи національної

безпеки. Більш того, при розлагодженості світового і регіонального порядку це негативно позначається на середовищі безпеки окремих держав. Невизначеність і непередбачуваність подій супроводжуються зміною симптоматики і новою формою (предметом) збройних конфліктів різної інтенсивності, складності і тривалості. Стираються межі не лише між внутрішньою та зовнішньою безпекою, а й між станами функціонування держави, нормальним та надзвичайним, у тому числі викликаним війною.

Динамічна еволюція сучасних умов міжнародної та національної безпеки вимагає нового підходу до питань єдиної організації держави з метою задоволення безпекових потреб. Їх основний зміст – охорона і оборона благ, що визначають успішне існування нації і розвиток держави. В основі уявлень про систему національної безпеки, яка є єдиною за своєю суттю, лежить необхідність усунення багатьох недоліків нинішньої організації держави для забезпечення безпеки, до яких належать, зокрема, неекономічний характер дій, відсутність єдності у керівництві, дублювання компетенцій, окремі, повільні системи моніторингу та оцінки загроз; труднощі у координації дій при виникненні складних ситуацій, недостатня підготовка органів влади та їх допоміжного апарату до всебічного контролю за станом державної безпеки.

Це також збереження перевищень і створення безлічі нових, відокремлених організаційних утворень, що використовуються для забезпечення безпеки в різних сферах діяльності держави. Недбалість у цій сфері, що має місце і в найкраще організованих державах, підтверджена численними терактами, локальними конфліктами, в тому числі війною в Україні, трагічним виникненням так званої держави ІДІЛ та міграційною кризою (свідомо використовується в політичних інтересах, внутрішніх та міждержавних), а також ситуаціями внутрішнього характеру, зокрема соціальними протестами, стихійними лихами та наслідками шкідливого антропогенного впливу на навколишнє природне середовище.

Отже, модель системи національної безпеки є складною та багатогранною структурою, яка враховує різноманітні аспекти безпеки країни та передбачає комплексний підхід до її забезпечення.

1. Kitler W. Model of the National Security System: Selected Problems. *European Research Studies Journal*. 2021. Vol. XXIV. Issue 3B. P. 1027–1040.

УДК 342.77+35.078+340.135

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/113-116

Андрій КАЛАШНИК

аспірант кафедри
адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

НОРМАТИВНІ ЗАСАДИ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ РЕАГУВАННЯ НА ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ

Актуальні виклики та загрози, з якими стикається Україна, вимагають не лише ефективних стратегій відповіді, але й узгодженої системи нормативних засад. Проблема полягає в тому, як забезпечити взаємодію між військовим, цивільним та кібернетичним вимірами національної безпеки для оптимального реагування на сучасні виклики, такі як повномасштабне вторгнення росії, гібридна війна, кібератаки, тероризм та ін.

Існуючі нормативні засади повинні бути адаптовані до мінливого характеру загроз, що визначає актуальність подальшого дослідження та аспекти вдосконалення системи національної безпеки України.

Для розуміння розглядуваної теми варто встановити, що являють собою нормативні засади та яку роль відіграють для вивчення системи національної безпеки.

При аналізі літератури та словників нами встановлено, що «засади» є основою будь-якої науки або предмета, системи. Вони визначають основні поняття і правила, які потрібно знати для розуміння цього предмета. Засади можна порівняти з фундаментом будинку – вони